

Politica algoritmilor în 2024-2025: analiza unei strategii electorale bazate pe AI și impactul asupra normalizării discursului instigator la ură cu accente mesianice, antieuropene și pro-ruse

[Algorithmic Politics in 2024-2025: Analysis of an AI-Based Electoral Strategy and the Impact on the Normalization of Messianic, Anti-European, and Pro-Russian Hate Speech]

Alexandru MURARU

Abstract: *Electoral analysis is transforming before our eyes. Whereas in previous decades “spin doctors” were defined by their mastery of the audiovisual media environment – particularly radio and television – recent trends clearly indicate that social media platforms and their underlying algorithms have become paramount. We have at our disposal the case study of Romania’s annulled presidential elections, invalidated on grounds related to the manipulation of these algorithms. The conclusion advanced in this article is that not only must electoral campaigns adapt, but the very manner in which states construct and safeguard the guarantees of fair, free, and honest political competition must be fundamentally reconsidered.*

Keywords: *Artificial Intelligence, democracy, electoral campaigns, algorithms.*

Introducere: De la politica media la politica algoritmilor

Timp de trei decenii și jumătate, analiza electorală în România s-a concentrat pe „politica media” – un domeniu definit cu precădere de influența posturilor de televiziune și

reglementat, cu imperfecțiunile de rigoare, de Consiliul Național al Audiovizualului (CNA). Anul electoral 2024 a marcat o ruptură fundamentală a acestei paradigme, culminând cu decizia fără precedent a Curții Constituționale a României (CCR) de a anula primul tur al alegerilor prezi-

dențiale¹. Miza alegerilor nu s-a mai jucat în spațiul media tradițional, ci a fost câștigată – și ulterior invalidată – într-un nou teatru de operațiuni: spațiul algoritmic.

Acest fenomen nu este unic, ci reprezintă o tendință globală. Literatura de specialitate confirmă că expansiunea rapidă a inteligenței artificiale este folosită atât pentru automatizarea comunicării politice (microtargeting, astroturfing, optimizarea mesajelor), cât și pentru producerea de conținut sintetic (deepfakes, texte generate robotic), cu scopul de a modifica percepția alegătorilor². Studiile academice au avertizat că astfel de campanii pot compromite integritatea electorală, pot accelera dezinformarea și pot alimenta discursuri instigatoare la ură, slăbind încrederea în instituții³.

Această analiză definește „politica algoritmilor” ca fiind utilizarea strategică a sistemelor de recomandare ale platformelor, a datelor predictive și a inteligenței artificiale (AI) generative pentru a modela discursul public, a fabrica un consens anorganic și a obține rezultate politice specifice, adesea prin eludarea completă a cadrului legal tradițional. Criza electorală din 2024 nu a fost un accident sau un fenomen „grassroots” spontan. A fost rezultatul demonstrabil al unei operațiuni de război hibrid, sofisticate și pre-poziționate. Această operațiune a utilizat o infrastructură tehnică avansată, bazată pe AI (generare, țarghetare, amplificare), suprapusă cu atacuri cibernetice directe asupra infrastructurii electorale (AEP și BEC)⁴, pentru a atinge un obiectiv

strategic: normalizarea și validarea publică a unui discurs extremist tripartit – mesianic, anti-european și prorur – vectorizat prin campania candidatului independent Călin Georgescu.

Teza centrală a acestui articol este că strategia AI a creat o „inegalitate flagrantă”⁵ în competiția electorală, exploatând un vid sistemic de reglementare. În timp ce instituțiile tradiționale de supraveghere (CNA, AEP) au rămas fixate pe un model de campanie depășit, o armă algoritmică a reușit să vicieze fundamental procesul democratic, demonstrând vulnerabilitatea critică a statelor membre UE în fața noilor tehnologii de influență⁶.

Anatomia unei arme electorale: Deconstrucția strategiei AI

Analiza campaniei care a dus la anularea scrutinului din 2024 relevă o operațiune complexă, a cărei arhitectură tehnică depășește radical capacitățile unei campanii independente tradiționale.

Paradoxul „zero cheltuieli”, dovada campaniei anorganice

Punctul de plecare al oricărei investigații asupra acestei campanii este paradoxul financiar. Rapoartele tehnice ale organizațiilor de monitorizare, precum Expert Forum (EFOR), au semnalat prompt că, în datele publicate de Autoritatea Electorală Permanentă (AEP), candidatul Călin Georgescu a raportat „zero venituri și zero cheltuieli”⁷. Într-o ana-

liză transmisă AEP, EFOR a catalogat această situație ca fiind „nevero-similă”⁸ pentru o campanie care a obținut aproape 23% din voturi la nivel național.

Acest paradox nu este o simplă omisiune birocratică; el reprezintă dovada *prima facie* a naturii anorganice a operațiunii. Datele serviciilor de informații confirmă acest lucru: deși candidatul a declarat „0 lei buget”⁹, platforma *TikTok* a confirmat autorităților române că doar utilizatorul „bogpr” (Bogdan Peșchir) a efectuat plăți în valoare de 381.000 de dolari în perioada 24 octombrie – 24 noiembrie 2024 către conturi implicate în promovarea candidatului¹⁰. Alte metode de finanțare au inclus contactarea influencerilor români de către „FA Agency”, o firmă de origine sud-africană, care oferea 1 000 de euro pentru un singur videoclip de promovare¹¹. Modelul „zero cheltuieli” anulează *de facto* întreaga legislație privind finanțarea partidelor și a campaniilor, demonstrând că AEP nu dispune de instrumentele necesare pentru a audita o campanie algoritmică.

Generarea de conținut (AI generativ și “firehose of falsehood”)

Strategia de conținut a candidatului Călin Georgescu a fost caracterizată de evitarea deliberată a mass-mediei tradiționale și a dezbaterilor publice, optând în schimb pentru o comunicare directă, neintermediată, prin social media și podcast-uri¹². Această „industrie a conținutului sin-

tetic” este un mecanism tehnic prin care IA este folosită pentru a genera un volum mare de texte, imagini și videoclipuri, capabile să creeze iluzii despre fapte sau evenimente. Acest volum masiv de conținut, necesar pentru a satura spațiul digital, se aliniază modelului de dezinformare „firehose of falsehood” (furtuna de minciuni)¹³, menționat inclusiv în analizele Ministerului Public¹⁴.

Rapoartele serviciilor de informații plasează această tactică într-un context internațional: agresiunea informațională și „folosirea inteligenței artificiale pentru crearea rapidă de conținut” este un *modus operandi* specific operațiunilor rusești¹⁵. Mai mult, s-a constatat că „campania informațională <Echilibru și Verticalitate> este identică cu campania <Frate lângă Frate> derulată de Federația Rusă în Ucraina”, ambele bazându-se pe manipularea unor micro-influenceri legitimi¹⁶. Deși nu direct atribuit campaniei Georgescu, ecosistemul de dezinformare din 2024 a inclus și utilizarea de deepfakes pentru a discredita oponentii sau a crea narațiuni false conexe, precum escrocheria „Neptun Deep” care a folosit în mod fals imaginea lui Georgescu¹⁷.

Micro-targetarea de precizie și exploatarea algoritmică

Conținutul generat nu a fost pur și simplu publicat; a fost injectat strategic în ecosistemul algoritmic al platformelor, cu precădere *TikTok*. Această tactică, microtargeting-ul, este faci-

litată de IA prin analiza datelor personale și a comportamentului online, permițând influențarea opțiunii electorale într-un mod subtil și greu de detectat¹⁸. Campania nu s-a limitat la a posta, ci a *manipulat* activ algoritmul de recomandare al platformei¹⁹.

Datele CSAT / MAI arată că un număr de peste 100 de influenceri, care însumau peste 8 milioane de urmăritori activi, au fost cooptați (adesea prin manipulare, fără a cunoaște beneficiarul real) și plătiți (de exemplu cu 400 de lei pentru 20.000 de urmăritori) pentru a promova hashtag-uri predefinite precum #echilibrusiverticalitate, #prezidentiale2024 și #unliderpotrivitpentrumine²⁰. Această campanie a generat o creștere abruptă, „explozia” vizualizărilor având loc după 25 noiembrie 2024²¹. Rezultatul a fost o creștere a candidatului de la sub 1% în sondaje (30 octombrie – 5 noiembrie) la 10.6% (20-21 noiembrie) și, în final, la 22,94% în ziua votului²², „păcălind” algoritmul să promoveze exponențial conținutul.

Amplificarea anorganică (boți, conturi latente și coordonare off-platform)

Dacă AI-ul generativ a creat „mușnița” și algoritmi predictivi au localizat „țintele”, infrastructura de amplificare anorganică a reprezentat „artileria”. Aceasta nu a fost o mișcare „grassroots”, ci o operațiune tehnică complexă, cu resurse semnificative. Dovezile tehnice din documentele CSAT/SRI sunt incontestabile:

1. **Rețeaua de bază:** O rețea formată inițial din 25 000 de conturi *TikTok* a devenit foarte activă cu două săptămâni înainte de scrutin²³.
2. **Tactica „Sleeper Cell” (Conturi Latente):** Dovada crucială a premeditării și a naturii de operațiune hibridă: 797 dintre conturile din această rețea „au fost create încă din anul 2016”. Aceste conturi au avut o „activitate foarte redusă (1%) până la 11 noiembrie 2024, moment la care a fost activată la capacitate maximă întreaga rețea”²⁴. Aceasta este o tactică specifică operațiunilor de influență pre-poziționate, nu unei campanii electorale spontane.
3. **Tehnici avansate de eludare:** Un detaliu tehnic de mare importanță relevă un actor sofisticat: „nu au fost utilizate resurse tehnice comune și nu au fost observate adrese IP partajate (IP sharing). Concret, conturile de *TikTok* în cauză au avut alocate adrese IP unice”²⁵. Utilizarea de IP-uri unice pentru mii de conturi este o metodă extrem de costisitoare, menită să evite detecția automată a platformelor și indică un operator cu resurse de nivel statal.
4. **Coordonare umană Off-Platform:** Amplificarea a fost coordonată „uman” prin aplicația Telegram, pe canalul „@propagatorcg”²⁶. Administratorii ofereau instrucțiuni precise „voluntarilor” despre cum să manipuleze algoritmul: „indicații pentru eludarea mecanismelor de

verificare ale platformei TikTok (înregistrarea ecranelor și modificarea conținutului pentru a fi percepute de platformă drept conținut original)”²⁷.

5. **Evaluarea Platformei: TikTok** însăși a apreciat că această creștere nu a fost organică, numind-o o ”mass guerilla political campaign”²⁸ și suspectând coordonarea de către un „actor statal” care „operează mai discret din afară” folosind tehnici de „roiuri” (swarming)²⁹.

Această operațiune a fost dublată de atacuri cibernetice directe: peste 85.000 de atacuri (SQL Injection, XSS) au vizat infrastructura AEP și STS, iar credențiale de acces pentru bec.ro și roaep.ro au fost publicate pe „platforme de criminalitate cibernetică de sorginte rusă”³⁰.

Impactul strategic: Fabricarea consimțământului pentru extremism

Această infrastructură AI nu a fost doar un megafon; a fost un laborator de inginerie socială conceput pentru a normaliza un discurs extremist specific. Preocuparea centrală, confirmată de literatura de specialitate, este diseminarea mesajelor instigatoare la ură facilitată de cadrele narrative manipulate ale sistemelor AI, care remodelează percepția publică spre ostilitate³¹. Strategia a funcționat pe trei axe simultane.

Axa 1: Ingineria mesianismului ca tehnică politică

Prima axă a fost construirea încrederii. Discursul lui Călin Georgescu a fost analizat ca fiind o tehnologie politică de marketing. Cuvinete-cheie specifice: „poporul roman”, „demnitatea poporului roman”, „pacea”, „familia” și „Dumnezeu”³² au fost transformate de rețeaua AI în unități de conținut viral. Auto-definirea candidatului ca „o chemare”³³ și nu o campanie electorală, a fost proiectată special pentru publicul anti-sistem. Dezinformarea alimentată de IA, așa cum s-a văzut în acest caz, este proiectată pentru a reduce încrederea în instituțiile consacrate. Pentru a întări această imagine, operațiunea a inclus crearea a zeci de conturi TikTok false care au utilizat sigla SRI și titulatura „Brigada Antiteroristă” (BAT), „inducând astfel, în fals, ideea că instituțiile statului îl susțin pe acesta”³⁴.

Axa 2: Normalizarea euroscepticismului radical (anti-UE)

A doua axă a fost crearea unei failli de nemulțumire. Strategia AI a preluat un euroscepticism legitim și l-a transformat într-un discurs al urii anti-UE și anti-occidental. Un raport de analiză al Friedrich-Ebert-Stiftung (FES)³⁵ identifică „suveranismul” ca fiind un „ambalaj” conceptual folosit pentru a livra o „retorică extremist”, xenofobă și anti-imigrație³⁶. Algoritmii, prin însăși natura lor, favorizează conținutul polarizant³⁷. Strategia AI a exploatat conștient acest ”algorithmic bias”. Narațiuni despre „dic-

tatura de la Bruxelles” sau „Occidentul decadent”³⁸ au fost injectate în rețea. Această tactică se aliniază perfect cu obiectivele documentate ale Federației Ruse de a „sprijinirea unor candidați eurosceptici” în statele de pe flancul estic³⁹.

Axa 3: Operaționalizarea narațiunilor pro-ruse

A treia axă reprezintă finalitatea strategică a operațiunii: erodarea sprijinului României pentru arhitectura de securitate euro-atlantică. Legătura de cauzalitate este susținută de dovezi multiple:

1. Avertismentul pre-electoral:

Încă din septembrie 2024, un raport EFOR avertiza că „narațiuni-mascate pro-Kremlin fuzionează și devin virale”⁴⁰ și, profetic, că acestea „sunt cele folosite ulterior de Georgescu”.

2. Infrastructura de diseminare:

Raportul Ministerului Public privind acțiunile hibride confirmă „diseminarea prin intermediul unor grupuri de socializare utilizate pentru distribuirea propagandei pro-ruse la nivel național”, numind explicit grupuri de Telegram precum „PRO RUSIA” și „BRICS/Румынско-русская дружба”⁴¹. TikTok a confirmat, de asemenea, identificarea unei rețele de conturi afiliate cu publicația rusă Sputnik, care viza utilizatorii din România și Republica Moldova⁴².

3. Profilul Susținătorilor: Datele CSAT / MAI arată că unii dintre susținătorii implicați în promova-

rea online și cumpărarea de voturi sunt „exponenți ai mediilor extremiste ... implicate anterior în promovarea unor narative proruse, antisemite, anti NATO sau împotriva Ucrainei”⁴³. Un susținător identificat, care a afirmat că a susținut financiar campania, avea postate pe profilul său fotografii mai vechi de promovare a lui Vladimir Putin⁴⁴.

4. Mesajul Livrat: Cuvântul-cheie

„pacea” este un eufemism standard al propagandei Kremlinului (capitularea Ucrainei)⁴⁵. Acesta a fost completat de atacuri directe la adresa NATO, numită „o organizație ofensivă”⁴⁶, subminând direct pilonii de securitate ai României, un obiectiv prioritar al Rusiei, care consideră România o „țintă pentru acțiuni hibride agresive”, conform documentelor SIE prezentate în CSAT și desecretizate.

Vidul de reglementare: Eșecul sistemic în fața războiului algoritmic

Anularea alegerilor din 2024 nu este doar eșecul unui candidat, ci un eșec sistemic al întregului aparat de reglementare democratică, atât la nivel național, cât și european.

Decalajul fatal: Orbirea reglementatorului tradițional (CSAT/CNA)

În timp ce operațiunea algoritmică descrisă mai sus se afla în plină des-

fășurare, implicând 25.000 de conturi și finanțări nedeclarate de sute de mii de dolari, reglementatorul media tradițional, CNA (CSAT / CNA), era preocupat de un război complet diferit: analiza legislației și practicilor de reglementare media (ex. Legea 33/2007) arată un focus pe media tradițională (TV, radio, presă scrisă).

Candidatul Georgescu a câștigat alegerile printr-o strategie de *arbitraj de reglementare*. Acesta a evitat deliberat și complet media tradițională, făcând astfel întregul aparat de supraveghere al CNA irelevant. Chiar și atunci când Biroul Electoral Central (BEC) a acționat, prin Decizia nr. 175D din 20 noiembrie 2024, dispunând înlăturarea materialelor de propagandă nemarcate, eșecul a fost total. *TikTok* a confirmat primirea solicitării, dar nu a șters conținutul, catalogând postările pur electorale drept „postări de divertisment” (entertainment) și permițând astfel ca acestea să continue să fie disponibile, inclusiv în ziua alegerilor.

Limitele noilor instrumente: Cazul României ca „test de stress” eșuat pentru DSA

Alegerile din România au reprezentat primul „test de stress” real la scară largă pentru noul cadru legislativ european, Actul privind Serviciile Digitale (Digital Services Act – DSA). Testul a fost un eșec preventiv.

DSA, menit să responsabilizeze platformele foarte mari (VLOPs) pentru riscurile sistemice pe care le

generează, s-a dovedit a fi un instrument pur reactiv. Comisia Europeană a deschis proceduri formale împotriva *TikTok* pentru eșecul în gestionarea riscurilor electorale abia pe 17 decembrie 2024⁴⁷, după ce procesul electoral fusese deja anulat de CCR și dauna fusese consumată. Așa cum subliniază o analiză de la TechPolicy.Press, „inegalitatea flagrantă” creată de candidatul care a „manipulat tehnologiile digitale” a demonstrat că DSA, în forma sa actuală de implementare, nu a reușit să asigure un mediu electoral echitabil⁴⁸.

Pericolul iminent: Eșecul de proiectare al AI Act

Privind spre viitor, cea mai alarmantă concluzie este că nici măcar Actul privind Inteligența Artificială (AI Act), în forma sa finală, nu ar fi prevenit această situație. Problema constă într-un defect de proiectare fundamental.

Conform analizelor, AI Act clasifică sistemele AI ca fiind „cu risc ridicat” (high-risk) – și, prin urmare, supuse unor reglementări stricte – dacă sunt *intenționate* („intended”) să influențeze rezultatul alegerilor (Anexa III, Secțiunea 8(b)). Această formulare este fatală. O platformă precum TikTok va susține întotdeauna că sistemul său *nu* este „intenționat” să influențeze alegerile; el este „intenționat” să maximizeze timpul petrecut pe platformă (*engagement*). Faptul că acest sistem este *vulnerabilitatea perfectă* pentru a fi *exploatat* de actori terți este exact ceea ce de-

monstrează datele SIE: actori ostili dezvoltă „module de inteligență artificială generative” pentru a crea mesaje de propagandă „adaptate, în timp real, la nivel de individ”, exploatând exact sistemul de recomandare⁴⁹.

Concluzii și strategii de răspuns pentru era AI

Anularea alegerilor din 2024 nu trebuie privită ca un eveniment izolat, ci drept *Cazul Zero* al războiului electoral algoritmic pe teritoriul Uniunii Europene. Cazul României este o demonstrație de laborator a faptului că AI (predictiv și generativ) a devenit o armă strategică capabilă să creeze un candidat din obscuritate, să-i fabrice sprijinul popular (folosind conturi latente din 2016 și IP-uri unice) și să-i normalizeze discursul extremist, toate acestea fiind suprapuse peste atacuri cibernetice directe asupra infrastructurii electorale, ducând la vicierea reală a procesului democratic.

Pentru a supraviețui acestei noi ere, răspunsul strategic trebuie să depășească complet paradigma reglementării media tradiționale. În pregătirea pentru alegerile din viitor, pot fi luate în calcul următoarele direcții de acțiune:

1. **Audit algoritmic obligatoriu și în timp real:** Trebuie să depășim modelul auditurilor *post-factum* prevăzute de DSA. Este necesară impunerea unor „teste de stres” (stress tests) algoritmice obligatorii, realizate de terți independenți (cercetători, societate civilă), în

timpul perioadelor electorale critice. Aceste audituri necesită acces real la datele platformelor pentru a identifica în timp real campaniile de „astroturfing” și manipulare.

2. **Re-calibrarea AI Act (de la intenție la impact):** Legislația europeană trebuie amendată. Sistemele de recomandare ale Platformelor Online Foarte Mari (VLOPs) trebuie clasificate *automat* ca fiind „cu risc ridicat” (*high-risk*) în contexte electorale, pe baza *impactului* lor sistemic demonstrat asupra discursului civic, nu pe baza „intenției” declarate a producătorului.
3. **Alfabetizare media focusată pe AI (Pre-bunking):** Eforturile de educație publică trebuie să treacă de la „de-bunking” (demonstrarea știrilor false) la „pre-bunking”. Programele naționale de alfabetizare media trebuie să educe publicul cu privire la *mecanismele* AI: cum să recunoască un deepfake⁵⁰, cum funcționează micro-targetarea și cum să identifice semnele unei campanii anorganice (astroturfing)⁵¹.
4. **Transparența finanțării digitale (“Follow the Data”):** Este vital ca Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) să fie obligată să colaboreze structural cu ANCOM (Coordonatorul Serviciilor Digitale). Rapoartele financiare care arată „zero cheltuieli” trebuie corelate automat cu datele din bibliotecile de publicitate (ex. Meta Ad Library) și cu rapoartele de risc ale platformelor, pentru a identifi-

ca și investiga proactiv campaniile anorganice nedecarate, precum plățile de 381 000 de dolari identi-

ficate pe *TikTok*. Aceste măsuri sunt vitale pentru consolidarea rezilienței instituționale.

Note

- ¹ Joan Barata, Elena Lazăr, „Will the DSA Save Democracy? The Test of the Recent Presidential Election in Romania”, in www.techpolicy.press, january 27, 2025, disponibil pe <https://www.techpolicy.press/will-the-dsa-save-democracy-the-test-of-the-recent-presidential-election-in-romania/> (consultat la 14 ianuarie 2026).
- ² Septimus Pârvu, Maria Krause et al, *Raport preliminar de observare a alegerilor prezidențiale din 24 noiembrie*, www.votcorect.ro și www.expertforum.ro, 27 noiembrie 2024, disponibil pe https://expertforum.ro/wp-content/uploads/2024/11/Raport-observare_alegeri_PR27nov.pdf (consultat la 14 ianuarie 2026).
- ³ Cristian Preda (coord.), *Cum a rămas România fără președinte ales. 7 răspunsuri posibile*, Editura Humanitas, București, 2025.
- ⁴ Raport VIGINUM, *Manipularea algoritmilor și instrumentalizarea influencerilor. Concluzii desprinse din alegerile prezidențiale din România & riscuri pentru Franța*, Serviciul de Supraveghere și Protecție împotriva Ingerințelor Digitale Străine (VIGINUM), disponibil pe https://www.sgdsn.gouv.fr/files/2025-02/20250204_VIGINUM_Rapport%20public_Elections_Roumanie_risques_France_ROU.pdf (consultat la 14 ianuarie 2026).
- ⁵ George Costiță, „TikTok: 27.000 de conturi false au susținut campaniile electorale ale lui Călin Georgescu și AUR”, în www.romania.europalibera.org, 2 aprilie 2025, disponibil la <https://romania.europalibera.org/a/raport-tiktok-campanie-calin-georgescu-a-ur/33370201.html> consultat la 16 ianuarie 2026.
- ⁶ ”Georgescu’s Unexpected Win: A Story of Algorithmic Manipulation”, 29 November 2024, în www.alliance4europe.eu disponibil la <https://alliance4europe.eu/georgescus-unexpected-win-a-story-of-algorithmic-manipulation> (consultat la 17 ianuarie 2026).
- ⁷ Ovidiu Cornea, „Călin Georgescu, tot cu <cheltuieli zero>, după raportul detaliat cerut de autoritatea electorală a candidaților”, în [www.romania.europalibera.org](https://romania.europalibera.org), 10 decembrie 2024, disponibil pe <https://romania.europalibera.org/a/calin-georgescu-cheltuieli-zero-alegeri-prezidentiale-autoritatea-electorala-permanenta/33234987.html> (consultat la 17 ianuarie 2026).
- ⁸ „EFOR a sesizat AEP cu privire la declararea și legalitatea veniturilor și cheltuieliilor în campania electorală de către candidatul Călin Georgescu”, în www.votcorect.ro, 26 noiembrie 2024, disponibil pe <https://votcorect.ro/prezidentiale-parlamentare-2024/sesizari/efor-a-sesizat-aep-cu-privire-la-declararea-si-legalitatea-veniturilor-si-cheltuielilor-in-campania-electorala-de-catre-candidatul-calin-georgescu-2/> (consultat la 17 ianuarie 2026).
- ⁹ Vezi segmentul privitor la mecanismele de finanțare a campaniei lui Călin Georgescu din documentele declasificate publicate pe pagina de internet a Președinției României,

- Document CSAT SRI I, disponibil la <https://www.presidency.ro/files/userfiles/Documente%20CSAT/Document%20CSAT%20SRI%20I.pdf> (consultat la 18 ianuarie 2026).
- ¹⁰ Ibidem.
- ¹¹ Ibidem.
- ¹² Viorela Marin, „Tacticile din spatele operațiunii Călin Georgescu. <Algoritmii au fost transformați în arme>. Un raport despre <TikTok-crația> care l-a propulsat pe Georgescu lansează <un semnal de trezire pentru Europa>”, în www.hotnews.ro, 19 noiembrie 2025, disponibil pe <https://hotnews.ro/tacticile-din-spatele-operațiunii-calin-georgescu-algoritmii-au-fost-transformați-in-arme-un-raport-despre-tiktok-crația-care-l-a-propulsat-pe-georgescu-lanseaza-2111928> (consultat la 18 ianuarie 2026).
- ¹³ Vezi Christopher Paul, Miriam Matthews, *The Russian "Firehose of Falsehood" Propaganda Model: Why It Might Work and Options to Counter It*, RAND Corporation, 2016, o prezentare pe <https://www.rand.org/pubs/perspective/s/PE198.html> (consultată la 19 ianuarie 2026).
- ¹⁴ „România a fost ținta predilectă a unor ample campanii hibride în contextul scrutinelor electorale din 2024”, prezentare oferită de Ministerul Public, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, disponibil pe https://www.mpublic.ro/sites/default/files/PDF/rh_presentation.pdf (consultat la 19 ianuarie 2026).
- ¹⁵ Vezi NOTA Serviciului de Informații Externe nr. 1956 din 4 decembrie 2024, document declasificat de Administrația Prezidențială și publicat pe <https://www.presidency.ro/files/userfiles/Documente%20CSAT/Document%20CSAT%20SIE.pdf> (consultat la 19 ianuarie 2026).
- ¹⁶ Anca Ungureanu, „MAI, despre Georgescu: Campania <Echilibru și Verticalitate>, similar cu <Frate lângă Frate> derulată de Rusia în Ucraina”, în www.stirileprotv.ro, 4 decembrie 2024, disponibil la <https://stirileprotv.ro/stiri/actualitate/mai-despre-georgescu-campania-zechilibru-si-verticalitate-identica-cu-zfratelanga-frate-derulata-de-rusia-in-ucraina.html> (consultată la 19 ianuarie 2026).
- ¹⁷ Alina Bizgă, „Escrocherie cu Deepfake: Candidații la Președinția României, folosiți pentru a atrage victime într-o investiție falsă <Neptun Deep>”, în www.bitdefender.com, 16 mai 2025, disponibil la <https://www.bitdefender.com/ro-ro/blog/hotforsecurity/escrocherie-cu-deepfake-candidatii-la-presedintia-romaniei-folositi-pentru-a-atrage-victime-intr-o-investitie-falsa-neptun-deep> (consultat la 19 ianuarie 2026).
- ¹⁸ John Albert, „TikTok and the Romanian elections: A stress test for DSA enforcement”, în *DSA Observatory*, 20 December 2024, disponibil pe <https://dsa-observatory.eu/2024/12/20/tiktok-and-the-romanian-elections/> (consultat la 19 ianuarie 2026).
- ¹⁹ Vezi Raportul VIGINUM, *art. cit.*
- ²⁰ Vezi NOTĂ DE INFORMARE, Document CSAT MAI declasificat cu nr. 2081968 din 4 decembrie 2024, disponibil pe <https://www.presidency.ro/files/userfiles/Documente%20CSAT/Document%20CSAT%20MAI.pdf> (consultat la 20 ianuarie 2026).
- ²¹ Ibidem.
- ²² Ibidem.
- ²³ Vezi NOTA Serviciului Român de Informații declasificată de CSAT SRI și publicată de Administrația

- Prezidențială, *art. cit.*
- ²⁴ Ibidem.
- ²⁵ Ibidem.
- ²⁶ Vezi Rechizitoriul Ministerului Public, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, 15 septembrie 2025, disponibil pe <https://media.capital.ro/wp-content/uploads/2025/09/Rechizitoriu-PARTEA-1.pdf#:~:text=conform-%20ac%C8%9Biunilor%20de%20microtargetare%2C%20fiind,realizate%20sub%20forma%20unor%20videocli puri> (consultat la 20 ianuarie 2026).
- ²⁷ Ibidem.
- ²⁸ Vezi NOTA Serviciului Român de Informații declassificată de CSAT SRI și publicată de Administrația Prezidențială, *art. cit.*
- ²⁹ Florin Marinescu, „Analiză SRI desecretizată de CSAT: Activitatea conturilor de TikTok care l-au promovat pe Călin Georgescu ar fi fost coordonată de un actor statal / creșterea nu a fost organică, ci prin intermediul unor voluntari coordonați de tip <mass guerilla political campaign>”, în www.g4media.ro, 4 decembrie 2024, disponibil pe <https://www.g4media.ro/analiza-sri-desecretizata-de-csat-activitatea-conturilor-de-tiktok-care-l-au-promovat-pe-calin-georgescu-ar-fi-fost-coordonata-de-un-actor-statal-crester-ea-nu-a-fost-organica-ci-prin-intermediul-u.html> (consultat la 21 ianuarie 2021).
- ³⁰ Vezi Document CSAT SRI II declassificat și publicat de Administrația Prezidențială, disponibil la <https://www.presidency.ro/files/userfiles/Documente%20CSAT/Document%20CSAT%20SRI%20II.pdf> (consultat la 21 ianuarie 2026).
- ³¹ Philip Seargeant, *Arta narațiunii politice: de ce câștigă poveștile voturi în epoca postadevărului*, (Traducere de Ludovic-Ștefan Skultety) Editura Curtea Veche, București, 2022.
- ³² Ovidiu Comea, „Program politic sau hipnoză? | <Cheile> discursului lui Călin Georgescu, de la poporul roman și demnitate, la familie, pace și Dumnezeu”, în www.romania.europalibera.org, 28 noiembrie 2024, disponibil pe <https://romania.europalibera.org/a/calin-georgescu-alegeri-prezidentiale-discurs-analiza/33217601.html> (consultat la 21 ianuarie 2026).
- ³³ Ibidem.
- ³⁴ Vezi Document CSAT SRI I, declassificat de Administrația Prezidențială, *art. cit.*
- ³⁵ Alina Dragolea (coord.), *Monitorizarea alegerilor prezidențiale și parlamentare 2024 / 2025 din România. O perspectivă intersecțională*, iunie 2025, Friedrich Ebert Stiftung, disponibil pe https://romania.fes.de/fileadmin/user_upload/pdf/files/Monitorizarea_alegerilor_O_perspectiva_intersecionala.pdf (consultat la 22 ianuarie 2026).
- ³⁶ Ibidem.
- ³⁷ Constantin Plămădeală, „De la Suveranism la Moscovism: cum se camuflează noul anti-europenism în Estul UE”, în www.contributors.ro, 23 octombrie 2025, disponibil pe <https://www.contributors.ro/de-la-suveranism-la-moscovism-cum-se-camufleaza-noul-anti-europenism-in-estul-ue/> (consultat la 22 ianuarie 2026).
- ³⁸ Ludmila Țurcanu, „Narațiuni rusești promovate de influenceri pro-Georgescu pe Instagram și TikTok”, în www.veridica.ro, 3 decembrie 2024, disponibil pe <https://www.veridica.ro/2024-anul-marii-resetari/naratiuni-rusesti-promovate-de-influenceri-pro-georgescu-pe-instagram-si-tiktok> (consultat la 22 ianuarie 2026).
- ³⁹ George Costiță, Andreea Ofițeru, Dora Vulcan, Oana Despa, „Operațiunea

- <Georgescu președinte>. Documente declassificate de SRI, SIE, MAI și STS: Rusia: război hybrid și rolul Moscovei în alegeri”, în [www.romania.europalibera.org](https://romania.europalibera.org), 4 decembrie 2024, disponibil pe <https://romania.europalibera.org/a/operatiunea-georgescu-presedinte-documente-secrete-declassificate-sie-romania-tinta-unei-actiuni-hibride-agresive-ruse-/33226882.html> (consultat la 22 ianuarie 2026).
- ⁴⁰ Mădălina-Elena Voinea, Sorin Ioniță, „Arhitectura dezinformării. Alegeri. Propaganda Kremlinului, Dezinformare” în [www.expertforum.ro](https://expertforum.ro), 26 septembrie 2024, disponibil pe <https://expertforum.ro/wp-content/uploads/2024/11/Arhitectura-dezinformarii-formatat-1.pdf> (consultat la 22 ianuarie 2026).
- ⁴¹ Vezi Raportul Ministerului Public, *art. cit.*
- ⁴² Vezi Documentul CSAT SRI I, *loc. cit.*
- ⁴³ Vezi Documentul CSAT MAI, *loc. cit.*
- ⁴⁴ „Noi date din ancheta campaniei lui Călin Georgescu: ce legături au descoperit procurorii între Rusia și conturile care îl promovau”, în www.digi24.ro, 28 februarie 2025, disponibil pe <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/politica/noi-date-din-ancheta-campaniei-lui-calin-georgescu-ce-legaturi-au-descoperit-procurorii-intre-rusia-si-conturile-care-il-promovau-3139415> (consultat la 22 ianuarie 2026).
- ⁴⁵ „<Peace> in the Service of War”, in [www.euvsdisinfo.eu](https://euvsdisinfo.eu), 2 martie 2023, disponibil pe [\(https://euvsdisinfo.eu/peace-in-the-service-of-war/#:~:text=Special%20Peace%20Operation,-As%20we%20have&text=In%20Kremlin%20the%20word%20peace,12%20months%20\(and%20beyond\)](https://euvsdisinfo.eu/peace-in-the-service-of-war/#:~:text=Special%20Peace%20Operation,-As%20we%20have&text=In%20Kremlin%20the%20word%20peace,12%20months%20(and%20beyond))) (consultat la 22 ianuarie 2026).
- ⁴⁶ Cezar Amariei, „Călin Georgescu atacă NATO în podcastul unui conspiraționist american. MAPN: este propagandă și dezinformare rusească”, în [www.romania.europalibera.org](https://romania.europalibera.org), 15 ianuarie 2025, disponibil pe <https://romania.europalibera.org/a/noua-ofensiva-anti-nato-a-lui-calin-georgescu-tratata-cu-liniste-strategica-de-autoritatile-romane/33276804.html> (consultat la 22 ianuarie 2026).
- ⁴⁷ Sabina Șancu, „Comisia Europeană deschide o anchetă împotriva TikTok după acuzațiile de interferență în alegerile prezidențiale din România”, în [www.romania.europalibera.org](https://romania.europalibera.org), 17 decembrie 2024, disponibil pe <https://romania.europalibera.org/a/comisia-europeana-ancheta-impotriva-tiktok-acuzatii-alegeri-prezidentiale-romania/33242899.html> (consultat la 23 ianuarie 2026).
- ⁴⁸ Joan Barata, Elena Lazăr, „Will the DSA Save Democracy? The Test of the Recent Presidential Election in Romania”, *loc. cit.*
- ⁴⁹ Vezi Documentul CSAT SIE, *loc. cit.*
- ⁵⁰ Children and Deepfake, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/775855/EPRS_BRI\(2025\)775855_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/775855/EPRS_BRI(2025)775855_EN.pdf)
- ⁵¹ Anna Merod, „Deepfakes heighten the need for media literacy in the age of AI”, in www.k12dive.com, 14 February 2024, disponibil pe <https://www.k12dive.com/news/how-spot-deepfakes-AI-schools-media-literacy/707438/> (consultat la 23 ianuarie 2026).

Bibliografie

Lucrări cu caracter general și special

PREDA, Cristian (coord.), *Cum a rămas România fără președinte ales. 7 răspunsuri posibile*, Editura Humanitas, București, 2025.

SEARGEANT, Philip, *Arta narațiunii politice: de ce câștigă poveștile voturi în epoca postadevărului* (Traducere de Ludovic-Ștefan Skultety), Editura Curtea Veche, București, 2022.

Articole și studii

ALBERT, John, "TikTok and the Romanian elections: A stress test for DSA enforcement", în *DSA Observatory*, 20 December 2024.

Dragolea, Alina (coord.), *Monitorizarea alegerilor prezidențiale și parlamentare 2024 / 2025 din România. O perspectivă intersecțională*, iunie 2025, Friedrich Ebert Stiftung.

Resurse online

*** "<Peace> in the Service of War", în www.euvdsinfo.eu, 2 martie 2023.

*** "Georgescu's Unexpected Win: A Story of Algorithmic Manipulation", 29 November 2024, în www.alliance4europe.eu.

*** „EFOR a sesizat AEP cu privire la declararea și legalitatea veniturilor și cheltuielilor în campania electorală de către candidatul Călin Georgescu”, în www.votcorect.ro, 26 noiembrie 2024.

*** „Noi date din ancheta campaniei lui Călin Georgescu: ce legături au descoperit procurorii între Rusia și conturile care îl promovau”, în www.digi24.ro, 28 februarie 2025.

*** Raport VIGINUM, *Manipularea algoritmilor și instrumentalizarea influencerilor. Concluzii desprinse din alegerile prezidențiale din România & riscuri pentru Franța*, Serviciul de

Supraveghere și Protecție împotriva Ingerințelor Digitale Străine (VIGINUM).

*** „România a fost ținta predilectă a unor ample campanii hibride în contextul scrutinelor electorale din 2024”, prezentare oferită de Ministerul Public, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

*** Children and Deepfake, www.europarl.europa.eu.

*** Rechizitoriul Ministerului Public, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, 15 septembrie 2025.

AMARIEI, Cezar, „Călin Georgescu atacă NATO în podcastul unui conspiraționist american. MapN: este propagandă și dezinformare rusească”, în www.romania.europalibera.org, 15 ianuarie 2025.

BARATA, Joan, Elena Lazăr, „Will the DSA Save Democracy? The Test of the Recent Presidential Election in Romania”, în www.techpolicy.press, january 27, 2025.

BÎZGĂ, Alina, „Escrocherie cu Deepfake: Candidații la Președinția României, folosiți pentru a atrage victime într-o investiție falsă <Neptun Deep>”, în www.bitdefender.com, 16 mai 2025.

CORNEA, Ovidiu, „Călin Georgescu, tot cu <cheltuieli zero>, după raportul detaliat cerut de autoritatea electorală a candidaților”, în www.romania.europalibera.org, 10 decembrie 2024.

IDEM, „Program politic sau hipnoză? | <Cheile> discursului lui Călin Georgescu, de la poporul roman și demnitate, la familie, pace și Dumnezeu”, în www.romania.europalibera.org, 28 noiembrie 2024.

COSTIȚĂ, George, „TikTok: 27.000 de conturi false au susținut campaniile electorale ale lui Călin Georgescu și AUR”, în

- www.romania.europalibera.org, 2 aprilie 2025.
- IDEM, Andreea Ofițeru, Dora Vulcan, Oana Despa, „Operațiunea <Georgescu președinte>. Documente declassificate de SRI, SIE, MAI și STS: Rusia: război hibrid și rolul Moscovei în alegeri”, în www.romania.europalibera.org, 4 decembrie 2024.
- MARIN, Viorela, „Tacticile din spatele operațiunii Călin Georgescu. <Algoritmii au fost transformați în arme>. Un raport despre <TikTok-crația> care l-a propulsat pe Georgescu lansează <un semnal de trezire pentru Europa>”, în www.hotnews.ro, 19 noiembrie 2025.
- MARINESCU, Florin, „Analiză SRI desecretizată de CSAT: Activitatea conturilor de TikTok care l-au promovat pe Călin Georgescu ar fi fost coordonată de un actor statal / creșterea nu a fost organică, ci prin intermediul unor voluntari coordonați de tip <mass guerilla political campaign>”, în www.g4media.ro, 4 decembrie 2024.
- MEROD, Anna, „Deepfakes heighten the need for media literacy in the age of AI”, în www.k12dive.com, 14 February 2024.
- PAUL, Christopher, Miriam Matthews, *The Russian "Firehose of Falsehood"* *Propaganda Model: Why It Might Work and Options to Counter It*, RAND Corporation, 2016.
- PÂRVU, Septimus, Maria Krause et al, *Raport preliminar de observare a alegerilor prezidențiale din 24 noiembrie*, www.votcorect.ro și www.expertforum.ro, 27 noiembrie 2024.
- PLĂMĂDEALĂ, Constantin, „De la Suveranism la Moscovicism: cum se camuflează noul anti-europenism în Estul UE”, în www.contributors.ro, 23 octombrie 2025.
- ȘANCU, Sabina, „Comisia Europeană deschide o anchetă împotriva TikTok după acuzațiile de interferență în alegerile prezidențiale din România”, în www.romania.europalibera.org, 17 decembrie 2024.
- ȚURCANU, Ludmila, „Narațiuni rusești promovate de influenceri pro-Georgescu pe Instagram și TikTok”, în www.veridica.ro, 3 decembrie 2024.
- Ungureanu, Anca, „MAI, despre Georgescu: Campania <Echilibru și Verticalitate>, similar cu <Frate lângă Frate> derulată de Rusia în Ucraina”, în www.stirileprotv.ro, 4 decembrie 2024.
- Voinea, Mădălina-Elena, Sorin Ioniță, „Arhitectura dezinformării. Alegeri. Propaganda Kremlinului, Dezonformare” în www.expertforum.ro, 26 septembrie 2024.